

Groenbemesters, een teelt op zich

Het gebruik van groenbemesters neemt een vlucht. Toch is er nog veel onduidelijkheid over alle gewassen die hiervoor gebruikt worden. Eén ding is daarbij zeker: de inzet van een groenbemester moet als teelt op zich worden beschouwd.

Tekst: Henk van den Berg,
Teelt- en bedrijfsadvies
Fotografie: René Faas

Dat het gebruik van groenbemesters positief kan zijn voor de grond is duidelijk. Maar de reden waarom en de manier waarop deze groenbemesters gebruikt worden, kent nog vele vraagtekens. De belangrijkste vraag als je gebruik gaat maken van groenbemesters is, wil ik een probleem oplossen of een probleem voorkomen? Grondverbetering is bijvoorbeeld een heel ander uitgangspunt dan aaltjesbestrijding.

VOORBEREIDING

Het is algemeen bekend dat sommige groenbemesters, zoals *Tagetes* of Japanse haver, aaltjes

reduceren. Er zijn echter ook groenbemesters die bepaalde aaltjes tot schadelijke hoeveelheden kunnen laten vermeerderen. Daarmee bestaat de kans dat wanneer je eenzijdig een groenbemester toepast om een probleem op te lossen, een ander probleem wordt veroorzaakt. Bij het gebruik van een groenbemestermix is dit gegeven erg belangrijk. Deze mixen zijn ideaal als er geen speciaal probleem opgelost hoeft te worden. De populatie 'slechte' aaltjes zullen niet zo snel teruggedrongen worden, terwijl de 'goede' aaltjes zich sterk zullen vermeerderen, waardoor je er in de teelt geen last van zult hebben. Zit er echter van een bepaald soort aaltje een te grote populatie in de bodem, dan loop je de kans dat deze zich sterk vermeerderd.

In de vasteplantenteelt worden groenbemesters over het algemeen ingezet om aaltjesproblemen op te lossen. Voor de juiste groenbemesterkeuze moet duidelijk zijn welke aaltjes het probleem zijn. 'Baat het niet dan schaadt het niet', gaat hier niet op. Het meest extreme voorbeeld is de enorme vermeerdering van het *Longidorus* aaltje bij de inzet van *Tagetes*. Als er maar een kleine, meest ongevaarlijke hoeveelheid van dit aaltje in de grond zit, zorgt een *Tagetesteelt* ervoor dat de grond jaren ongeschikt zal zijn voor een gevoelig gewas als *Astilbe*. Inzicht in het hoe en waarom is dus extreem belangrijk.

VOLWAARDIGE TEELT

Voor de teelt van groenbemesters is stikstof beschikbaar en dat is ook echt nodig. Zeker bij de teelt van Japanse haver is een start zonder

stikstofgift al bij voorbaat kansarm. Het gewas groeit dan te langzaam en heeft het veld te traag dicht. Bovendien gaat het gewas te snel bloeien. Dat Japanse haver in de winter doodvriest en dat het zaad na de winter niet meer opkomt, is niet helemaal waar gebleken. Voordeel van Japanse haver is dat breedbladige wortelonkruiden mogelijk bestreden worden. Bij de teelt van andere enkelvoudige groenbemesters, zoals *Tagetes*, is de onkruiddruk een probleem. Zodra er sprake is van breedbladige wortelonkruiden, waaronder *Kiek*, is het gebruik van *Tagetes* als aaltjesbestrijder nutteloos. De aaltjes vluchten in het onkruid en overleven. Bij de teelt van een groenbemestermix zul je er rekening mee moeten houden dat chemische onkruidbestrijding, door de veelvoud van gewassen in deze mix, erg moeilijk is.

BODEMVERBETERING

Het gebruik van groenbemesters om de bodem beter te maken is zeker in de vasteplantenteelt nog geen gemeengoed. Toch is deze toepassing waarschijnlijk het belangrijkste voor de toekomst. Zeker het gebruik van groenbemestermixen kan een gezond evenwicht in de grond versterken. De brede plantenmix zorgt voor een grote diversiteit van organismen in de grond en bevordert het evenwicht. Vervolgens is het zaak te voorkomen dat dit evenwicht wordt verstoord. Dat vraagt om een zorgvuldig beleid, waarbij één ding als een paal boven water staat: het gebruik van chemische middelen tegen aaltjes is uit den boze en ook het gebruik van chemische onkruidbestrijding kan het evenwicht verstoren.